

Forum for natur og friluftsliv Agder
Skippergata 21
4611 Kristiansand
e-post: agder@fnf-nett.no

Kristiansand, 02.07.14

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo
e-post: postmottak@oed.dep.no

Klage på konsesjonsvedtak gitt Skveneheii vindkraftverk (sak 201004523)

Bakgrunn

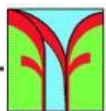
NVE vedtok 27.06.14 å gi selskapet Skveneheii Vindkraft AS konsesjon for bygging av vindkraftverk i områdene Skveneheii (ca. 10 km²) og Stuttjørnheii (ca. 4 km²) i Åseral kommune. Samlet installert effekt er på inntil 120 MW.

Begrunnelse for klagen - sammendrag

FNF Agder påklager konsesjonsvedtaket fordi vi mener at NVE ikke har vektlagt de negative virkningene Skveneheii vindkraftverk vil få på dyreliv, friluftsliv og landskap i tilstrekkelig grad, og at NVE velger å se bort fra bortfall av INON-områder i sin vurdering. I tillegg mener vi at det er usikkerhet også knyttet til de positive virkningene NVE mener at vindkraftverket kan få, og at den usikkerheten er vektlagt på en annen måte enn usikkerheten ved de negative virkningene.

Prosjektomfang, vindressurser og prosjektøkonomi

NVE sier at «*Prosjektet kan være et viktig bidrag til å oppfylle Norges fornybarmål*» («*Bakgrunn for vedtak*», s.50), og vi ønsker å understreke kan – det står ikke vil. Dette er en usikkerhet som virker vektlagt mye høyere enn usikkerhet rundt de negative virkningene. Norge er allerede i dag er svært nær å oppfylle sine forpliktelser i forhold til EUs fornybardirektiv. Med den pågående effektiviseringen av eksisterende vannkraftverk vil man antakeligvis være i havn om kort tid, og en storstilt utbygging av vindkraft vil være unødvendig for å tilfredsstille forpliktelsene.

Landskapsvern

Nordre planområde ligger i hensynssone Nasjonalt Villreinområde (Regional plan for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei). Planområdet grenser til Setesdal Vesthei Ryfylke landskapsvernområde, og i følge kommuneplanen er området avsatt til LNF-formål.

Landskapsvernkonvensjonen som trådte i kraft i Norge i 2004 understreker at inngrep i særskilt viktige områder (herunder storskala landskapsrom) bør unngås. Dette er noe som burde vektlegges i mye høyere grad enn det som er gjort av NVE.

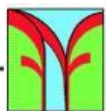
Friluftsliv og ferdsel

Planarealet med tilstøtende områder er et svært populært mål for både hyttefolk, jegere, turgåere og dagsturister fra hele regionen. Vindmøller og anleggsveier vil forringe området verdi kraftig og motvirke den massive satsingen på lavterskel folkehelseiltak som staten har brukt mye ressurser på de siste årene. Vi er glad for at NVE har vektlagt virkningene for rypejakt i området, og at de ser at det har negative virkninger for naturopplevelsen i landskapet. Men igjen synes vi at dette blir vektlagt i for liten grad. Det er satt vilkår i konsesjonen for støy, skyggekast og at to vindmøller må plasseres et annet sted for å bøte på inngrepene. Det meste av planområdet vil likevel bli eksponert for støyverdier som ligger over den anbefalte grensen for nærfriluftsområder. I tillegg vil arealene rundt oppleve økt støyforurensing avhengig av vindretning, og spesielt ved fuktig vær da lyden bærer lenger. Ved lav sol vil skyggekast bli et reelt tema også i arealer langt utenfor planområdet. Dette er meget relevant på disse breddegrader hvor kombinasjonen av lav sol og 150 meter høye turbinmaster vil gi skyggekast langt utover planområdet og forringe opplevelseskvalitetene for både friluftsfolk og hytteeiere i vid omkrets.

Naturmangfold

Vi er glad for at NVE har vektlagt de negative virkningene for hubro og myrhauk før sitt vedtak. Men i høringsuttalelsen etterlyste vi en grundig utredelse på hvordan desimering av rødlisteartede fugler skal unngås i størst mulig grad. Sett opp mot Naturmangfoldloven må det gjøres grundigere undersøkelser før anleggsaktivitet tillates. Vi kan ikke på dette tidspunktet se hvordan området kan bygges ut uten at det bryter sterkt med prinsippene i den sektorovergripende Naturmangfoldlovens §§ 8, 9 og 10.

Konsekvensutredningen tar etter vårt syn ikke tak i det som flere instanser har påpekt i første høringsrunde, nemlig at datagrunnlaget for biologisk mangfold er for dårlig. De undersøkelsene som har vært gjort, synes å være preget av grundighet, men av for lite omfang. Når området i tillegg er dårlig kartlagt av offentlige instanser, tilsier det at Naturmangfoldlovens krav om grundig konsekvensutredning ikke på noen måte er oppfylt.

Vi ser dessverre fra andre konsesjoner at NVE og OED (som ankeinstans) velger å se bort fra Naturmangfoldlovens føringer, og tillater ødeleggelse av vernede områder med internasjonal betydning. Vi er bekymret for hvordan Norges status som troverdig forhandlingspartner i miljøspørsmål påvirkes av denne negative trenden.

Forholdet til Nasjonalt villreinområde

NVE har vurdert forstyrrelsesvirkningene for villrein i nordre planområde som ubetydelig i forhold til allerede etablerte tiltak i området. Vi mener dette er feil. En vindmøllepark på Stuttjørnhei vil komme som enda et forstyrrende tiltak for villreinen, på toppen av de tiltak som allerede er etablert. Store deler av prosjektet plassert innen både kommunale LNF-områder og nasjonalt villreinområde. Her vil vi vise til FMVA og VAF sine innsigelser, som grundig argumenterer for hvorfor det er uakseptabelt å bygge ut områder som er sterkt vernet i flere nylig reviderte nasjonale, regionale og lokale planer.

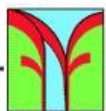
INON-områder

Målet om å bevare gjenværende inngrepsfri natur er uttrykt i flere stortingsmeldinger de senere årene. Det har vært stort fokus på at naturområder med urørt preg blir tatt vare på for de kommende generasjoner. Store og viktige områder fra kyst til fjell vil gå tapt om denne og de andre vindkraftanleggene vest i fylket med tilhørende anleggsveier og utbygging av kraftlinjer realiseres. Planområdet for dette spesifikke prosjektet vil redusere 5,8 km² med INON-2 områder dersom vindindustriområdet bygges. NVE valgte å ikke ta med dette i vurderingen fordi det er mye areal i Åseral kommune som er betegnet som INON-områder, og at planområdet bare utgjør 2% bortfall. Vi mener at bortfall av INON-områder ikke kan bagatelliseres på denne måten, fordi et bortfall er permanent. Dersom man i alle fremtidige saker skal få lov til å redusere INON-områder, vil det til slutt bli svært lite igjen.

Anleggsveier og -aktivitet i planområdet

NVE har ikke vektlagt infrastrukturen i sitt vedtak om konsesjon. Etter vårt syn er de omfattende veianleggene en av de mest problematiske inngrepene ved vindkraftprosjekter i denne typen landskap. Det påkrevde nettverket av anleggsveier vil ødelegge landskapet permanent, selv etter at vindkraftanleggets livstid er utløpt. De dimensjonene på anleggsveiene som er oppgitt i søknaden (og i meldingen om utvidet område i nord) harmonerer dårlig med det som har vært realiteten i sammenlignbare prosjekter, nemlig 4-10 m veibredde, pluss 10-30 m skjæringer/fyllinger, og 3,5-4% inngrep i planområdet.

Det har i den senere tid vært fokusert på de store CO₂-utslippene som følger når myrområder dreneres eller forstyrres på andre måter. I planområdet er det en høy andel myr, og det vil føre til

store klimagassutslipp hvis det legges vei av antydede dimensjoner gjennom disse områdene. Vi kan ikke se at disse betydelige utslippene er nevnt i konsekvensutredningens klimaregnskap. Vi mener at NVE burde ha tatt med disse forholdene i sine vurderinger før konsesjonsvedtaket.

Konklusjon

FNF Agder mener på grunnlag av nevnte punkter at konsesjonen gitt Skveneheii Vindkraft AS ikke kan godtas. Den samlede effekten av vindkraftparkene og kraftlinjene vil føre til for stor negativ belastning for området. Vindkraft er i dag for ustabil og lite lønnsom til å bygge ned naturområder som er avsatt til LNF, som fører til bortfall av INON-områder, som grenser til et landskapsvernområde og i tillegg er avsatt til hensynssone Nasjonalt villreinområde. Natur, dyreliv og tradisjonelt friluftsliv vil bli store tapere på de gitte konsesjoner.

Det er i tillegg svært uheldig for området som helhet dersom vindkraftverkene som er planlagt i området rundt også realiseres, med de påfølgende drastiske endringene i unike og nasjonalt viktige heiområder.

Med hilsen

Camilla Moseid
Koordinator FNF Agder

for organisasjonene:

- Norges jeger- og fiskerforbund Vest Agder
- Norsk zoologisk forening Sørlandsavdelingen
- Norges jeger- og fiskerforbund Aust-Agder